

ОСНОВНІ ВІДМІННОСТІ СУДОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ВІД АУДИТУ ТА РЕВІЗІЇ У ЗАКОНОДАВСТВІ

Актуальність теми полягає в тому, що більша частина досвідчених бухгалтерів, працюючи багато років на своїх посадах не мають уяви про існування судово-економічної експертизи та її відмінностей від аудиту та ревізії.

Судово-економічну експертизу призначають при розслідуванні кримінальних і цивільних справ, коли виникають питання, для вирішення яких необхідні ґрунтовні знання з бухгалтерського обліку, аналізу, контролю господарської діяльності тощо. Метою призначення судово-економічної експертизи слідчим або судом є встановлення фактичних обставин справи, які неможливо з'ясувати без застосування спеціальних (для юридичної сфери) знань. В цьому випадку судово-економічна експертиза може стати одним із засобів захисту фізичних осіб і суб'єктів господарювання від необґрунтованого обвинувачення в здійсненні злочину та захисту їх інтересів у господарських спорах [1].

Аудитом є незалежна форма фінансово-господарського контролю, яку керівник підприємства вибирає добровільно і формулює питання, поставлені на дослідження з метою отримання науково обґрунтованих висновків для подальшого удосконалення своєї фінансово-господарської діяльності, маркетингу, бухгалтерського обліку, внутрішньогосподарського контролю. Крім того, вкладники капіталу у підприємницьку діяльність (кредитори, акціонери, власники цінних паперів та ін) зацікавлені, щоб належна їм частка прибутку (дивіденди) розподілялася правильно, тобто була підтверджена аудитором. Одночасно підприємець, маючи довіру до аудитора, впевнений, що податки обчислені правильно, своєчасно і в повній сумі сплачені до бюджету, тому в разі конфліктних ситуацій із державними податковими службами він має надійний захист від суб'єктивізму останніх [2]. Ревізія проводиться державними органами контролю і управління, на сьогоднішній день – це Держана аудиторська служба. Основною метою перевірки є встановлення порушень в фінансово-господарській діяльності підприємств, а саме розкрадання майна, коштів, нанесення збитків державі.

Між аудитом, ревізією та судово-економічною експертизою є дещо спільне: перевіряють первинні документи, облікові регістри, звітність підприємств, використовуючи свої знання в області бухгалтерського обліку. Але при цьому, акт перевірки та висновок аудиту на відміну від висновку експерта, складеного за результатами судово-економічної експертизи, не є процесуальними документами.

Крім цього, відповідно до діючого законодавства, експерту заборонено збирати додаткові матеріали, а ревізор та аудитор здійснюють самостійні дії щодо збору додаткових матеріалів шляхом проведення інвентаризацій товарно-матеріальних цінностей (грошових коштів), зустрічних перевірок із підприємствами-контрагентами тощо.

Отже, судово-економічна експертиза на відміну від аудиту та ревізії не є методом контролю, але є процесуальною дією та доказом при розслідування судом справ про вчиненні економічні злочини.

Література:

1. Особливості судово-бухгалтерської експертизи та її відмінності від аудиту та ревізії фінансово-господарської діяльності // Електронний ресурс - <https://helpiks.org/5-54501.html>.
2. Відмінність аудиту від ревізії фінансово-господарської діяльності і судово-бухгалтерської експертизи // Електронний ресурс - <http://bibliograph.com.ua/audit-2/16.htm>.